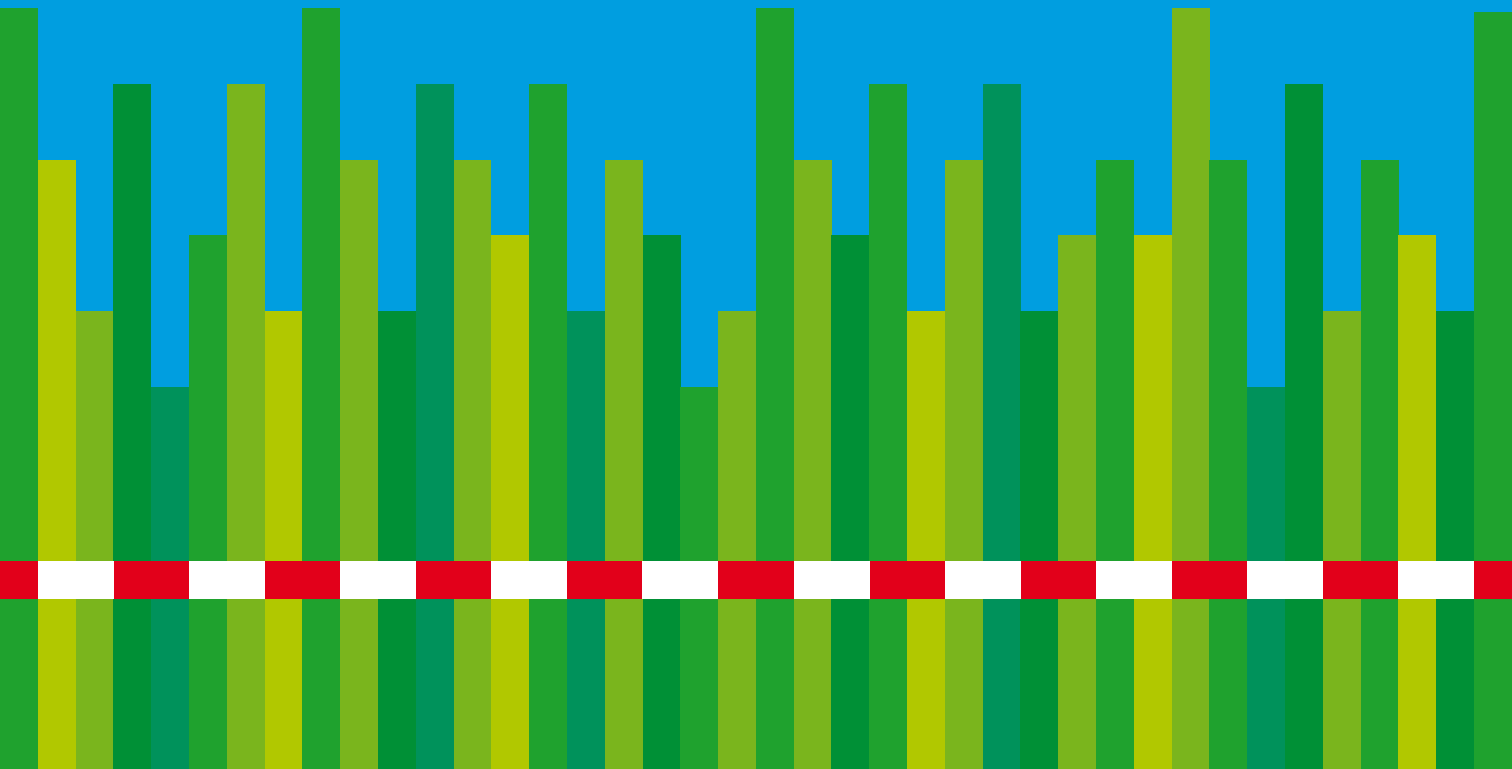

REIZEN LANGS DE GRENZEN VAN ROSENDAAL

REIZEN LANGS
DE GRENZEN VAN
ROSENDAAL

© 2014

Uitgave PvdA Roosendaal

REIZEN LANGS DE GRENZEN VAN ROOSENDAAL

VOORWOORD

Volgens de Dikke van Dale is een grens een fysieke afscheiding of een denkbeeldige scheidende lijn. Het poogt aan te geven wat het einde of het uiterste is. Een punt of lijn die je niet mag overschrijden of te buiten kan gaan. Maar dat is juist wat in de samenleving voortdurend gebeurt. Grenzen worden verlegd, maar ook nieuwe scheidslijnen worden getrokken. Lange tijd werd Roosendaal geassocieerd met een grens, een zichtbare grens met het buurland België. Deze grens is fysiek vervaagd door het Akkoord van Schengen in 1994, waardoor de controles aan de grens met België vervielen. Tot die tijd is de handel en wandel in de gemeente beïnvloed door de nabijheid van het buitenland, België. Het economisch leven en

de ontwikkeling is daardoor sterk bepaald, waarbij een grote rol voor het spoor via en het station van Roosendaal was weggelegd. Nog steeds ervaren burgers uit de gemeente de invloed van het wonen in een grensgebied. Dit wordt het meest duidelijk in de Grensstraat. Bewoners in deze straat stappen door de voordeur de bebouwde kom van het Belgische Essen binnen, terwijl de achterdeur toegang geeft tot de Roosendaalse landerijen. Niet alleen de grenspalen zijn begrenzend, ook de directe en indirecte veranderingen in het landschap duiden een overgang aan. Er is nog wel een grens met het buurland, alleen die ligt voor iedereen anders. Hij is verschoven van een fysiek gegeven naar een psychisch grens. Niet alleen is tussen de twee buurlanden Nederland en België de grens vervaagd, dit proces vindt, onder invloed van globalisering en technische ontwikkelingen, ook plaats in onze waarden en normen, onze ideeën over ver weg en dichtbij, in onze opvattingen over de overheid. In een tijd waarin bezuinigd wordt, het belang

van sport, cultuur, zorg en onderwijs
hergewaardeerd wordt, is deze verschuiving
ook te vertalen naar het dagelijks leven
van burgers in de gemeente. In de
participatiesamenleving wordt van iedereen
verwacht dat hij of zij weet waar de grens ligt
om aan deze samenleving deel te nemen. In
sommige gevallen is die grens duidelijk, maar
in even zoveel gevallen niet. Daardoor is de
grens steeds in beweging. Bewoners in de
gemeente worden meer gestimuleerd mee te
bepalen waar hun grens ligt. Want waar het
ene moment de grens een gegeven is, is in een
oogwenk de grens verschoven.

LUC GODERIE EN ESTHER DERKS

IN ROOSENDAAL VERLEGGEN WE GRENZEN

ANDRÉ VAN WANROOIJ

Roosendaal, een gemoedelijke, turbulente stad waar veel gebeurt en waar veel door lokale politiek en organisaties moet worden bedacht, uitgevoerd en gecontroleerd. Deze zelfstandigheid brengt het beste in de Tullepetaon naar boven, maar helaas ook mindere karaktereigenschappen. Hoe dan ook; in Roosendaal verleggen we grenzen. Met de verkiezingen in aantocht wil ik u meenemen naar de grimmige grenzen die politiek actief zijn met zich mee kan brengen. Zoals sommigen zich nog wel kunnen herinneren, was ik maatschappelijk actief. Mijn woonstee is van Arwon, later Aramis en weer later Allee. Een sociale woningcorporatie met als basis gemeenschapsgeld. Ook zo'n woningbedrijf

bouwt en renoveert. En net als iedereen moet zo'n corporatie zich aan wet- en regelgeving houden. En daar ging het wel eens mis. In mijn politiek actieve tijd sprak ik Arwon/Aramis/Allee daar ook op aan en met hulp van de gemeente werd het woningbouwconsortium dan ook herinnerd aan de voorschriften. In de praktijk leverde dit voor Allee soms extra kosten op, maar uiteindelijk werden de plannen dan toch conform regelgeving uitgevoerd. Nu zijn we jaren verder en maatschappelijk heb ik me, om gezondheidsredenen, op de achtergrond begeven. Een persoonlijke situatie die het dagelijkse leven enorm bemoeilijkt. Vanaf 2009 overwinter ik ieder jaar in Spanje om mijn gezondheid te sparen. Een luxe die mij enkel gegund is door de komst van prijsvechters zoals Ryanair en het hebben van goede vrienden aldaar. Zoals zoveel overwinteraars regelde ik alle zaken zoals huur, gas, water, licht en tuin vooraf. Slechts enkelen bracht ik op de hoogte; je wilt immers niet dat je huis leeggehaald

wordt tijdens je afwezigheid. En net dat gebeurde voorjaar 2013. Alleen was mijn huis niet leeggehaald door dieven. Nee, mijn huis was ontruimd. Door Allee wel te verstaan. Men had vernomen dat ik december 2012 weer het warmere zuiden ging opzoeken. Vrijwel gelijk daarna is men begonnen met een gerechtelijke procedure. Omdat ik in het buitenland verbleef, kwam ik daar pas bij thuiskomst (juni 2013) achter; mijn woning bleek leeg te staan. Toen ik belde naar Allee met de vraag of zij hiervan iets wisten, werd ik naar hun advocaat doorverwezen: Mijn sociale verhuurder had via een verstekvonnis een huisuitzetting verordonneerd. De afloop is nog onbekend; een gerechtelijke procedure loopt. Ondertussen ben ik (nog steeds chronisch ziek) officieel dak- en thuisloos. Gelukkig mag ik logeren bij vrienden, maar mijn eigen stek, mijn eigen inboedel ben ik (voorlopig?) kwijt. Over de beweegredenen van Allee kan ik enkel gissen. Geen huurachterstand, geen wietplantage, geen overlast, kortom niets waarvoor

een huurder zijn woning moet verlaten. Formeel zegt Allee dat ik “de woning niet als hoofdvverblijf in gebruik had”. Een opvatting die zij overigens enkel bij mij van toepassing acht. Naar mijn overtuiging ligt de reden bij mijn vroegere politiek actief leven. Allee hamert er in brieven telkens op dat ik als voormalig “politicus en bestuurder” toch moet weten wat de regels zijn. Regels die dit woningbedrijf naar eigen wens interpreteert. Ongeacht de uitkomst; in Roosendaal zoekt zelfs de grootste ‘maatschappelijk betrokken’ verhuurder grenzen op.

TREINVERKEER

WIM ARTS

U kent dat wel, telefoneren in de trein; 'Ik sta nu in Oudenbosch, als je over tien minuten in Roosendaal bij het station kunt zijn bent, doe!' Met die vertragingen in het treinverkeer kan ik dat nog billijken, maar, "Ja, met mij. Zeg, om nog even op die jongen terug te komen. Hij hoeft niet te zeggen dat we hem aan zinloos werk gezet hebben. Ik ben zelf ook moeten beginnen met we's schoonmaken. Hij is nu in ieder geval weer ergens mee bezig en zal niet zo gemakkelijk in zijn oude clubje terug duiken. Dat hij eenzaam in zijn taal is, kan ik ook niet helpen. Fouilleer hem wel af en toe, hij zegt tegen mij, iedere dag maar één pilsje te drinken. Daar heb ik geen probleem mee. Nee, we moeten ons beleid doorzetten en vertrouwen zien te winnen. God, ik geloof dat ik in de ruimte zit te lullen. Ben je d'r nog?" Zou het een moeder Teresa, maatschappelijk- of reclasseringswerker zijn, denk ik. Rondkijkend of iedereen wel heeft mee zitten luisteren, wordt

theatraal de gsm dichtgeklapt en opgeborgen. Tijdens haar rondgang krijg ik oogcontact. Als je brutaal iedereen verplicht een gesprek aan te horen, mag je zelf ook iets vrijpostiger zijn. Met een mengeling van interesse en nieuwsgierigheid vraag ik: "werkt u bij Justitie?" "Nee, ik ben sociaalmaatschappelijk-gezinsverzorgster geweest, heb hbo-s gedaan. Doe nu nog vakmatig vrijwilligerswerk, want ik heb 4 jaar kanker en kan ex-cliënten toch niet in de steek laten." "Weet u wat mijn vriendin gedaan heeft", vraagt de jongeman tegenover mij met een blik of zij een moord gepleegd heeft. "Nee, mevrouw bleek in het vroegst van de dag bepakt en bezakt te zijn vertrokken zonder een afscheidsbrief geschreven te hebben. "Maar weet u wat het ergst is," vroeg hij met een blik of ze alle bankrekeningen had leeg geplunderd. "Dat niet, maar ze heeft mijn hond meegenomen die bij mij woonde voordat zij bij mij introk." Niet door de gong of de bel, maar door het binnenlopen van de trein, 1e perron van het uit 1854 stammend gerestaureerde station, op de plaats van bestemming word ik gered.

Krampenloop Roosendaal - Langendijkstraat Rucphen

OP MIJN FIETS

MAREN HOPPENBROUWERS

*Reizend op mijn fiets naar huis
Lantaarnpalen als grenzen tussen duisternis
Afslag naar het Sterrebos
Mijn adem stukt
Alleen in het donker
Geen lantaarn, geen licht wijst me de weg
Waar is de grens van het duister?
Ik ben bang
Boven mijn voorwiel licht
Zoekend naar de weg
Een schim, een glimp, een huis
Een lantaarn in de tuin
De grens van de wijk
Eindelijk thuis*

IK KEN MIJN GRENZEN

RIA ROELS-RADEMAKERS

Al woon ik al meer dan de helft van mijn leven in Roosendaal, ik dacht er niet bij te horen. Ik weet feilloos de weg te vinden, ken de meeste wijken en straten, maar ik was een buitenstaander. Mogelijk zullen mijn knekels aan Roosendaalse aarde worden toevertrouwd, toch zou ik nooit één van hen worden. Dat is wat ik tot voor kort altijd heb gedacht, totdat ik tot de ontdekking kwam, dat straks niet alleen mijn botten in Roosendaal liggen, maar ook een deel van mijn wortels. Mijn voorouders van moederskant waren Roosendalers. Stapje voor stapje kon ik de wortels blootleggen. Zij bleken niet altijd trouw aan de stad te zijn geweest, want naarmate ik verder terugging in de tijd, kwam ik tot de ontdekking dat er ook bruiden van over de grens gehaald zijn. Niet alleen de Roosendaalse, maar ook de Nederlandse grens. In de middeleeuwen behoorde Roosendaal

immers tot het hertogdom Brabant. Vroeger omvatte dat naast de huidige Nederlandse provincie Noord-Brabant ook de huidige Belgische provincies Antwerpen, Vlaams- en Waals-Brabant en het gewest Brussel. Na 1900 werden mijn voorouders Roosendaal ontrouw en vertrokken zij naar Rotterdam. Niet alleen in het verleden was de familie goed in het verkennen van haar grenzen, ook nu nog zoek ik graag de mijne. Zo was ik een tijdlang als vrijwilligster van de Fietsersbond bezig delen van Roosendaal op de digitale kaart te krijgen. De Fietsersbond heeft een routeplanner ontwikkeld, die het voor fietsers mogelijk maakt een route te plannen, net zoals je dat voor een auto kunt doen. De planner kan een fietsrondje voor je uitzetten en berekenen. Je voert het punt van vertrek en je einddoel in en de planner berekent de route. Je kunt kiezen voor natuurroutes en het al dan niet vermijden van bijvoorbeeld veerponten of slecht toegankelijke wegen. De routes kun je printen, maar ze kunnen ook worden opgeslagen en via je mobiel of een tablet worden gebruikt. De

fietsrouteplanner wordt gebouwd met inzet van lokale vrijwilligers. Zij hebben kennis van de omgeving en tekenen in een speciaal gebouwde online-programma wegen en fietspaden in. Ik laat even 'zien' hoe dat in zijn werk gaat: Met een klembord in de hand maak ik mijn aantekeningen: Verlichting, goed; soort weg, vrij liggend fietspad, asphalt; kwaliteit weg, redelijk; omgeving, bebouwd, veel groen. Ik kijk om me heen, het fietspad gaat verderop over in een zandpad zonder verlichting. Ik weet dat dit een 'doorsteekje' is naar de doorgaande weg naar het nabijgelegen dorp. Ik rijd wat verder om te zien of het doorsteekje goed toegankelijk is en noteer alles wat de fietsersbond wil weten. Ik ben één van de vrijwilligers van de fietsersbond die het mogelijk heeft gemaakt deze routeplanner te ontwikkelen en actueel te houden. Mocht je een verdacht persoon in je wijk zien, die aantekeningen maakt, denk dan niet meteen aan een goed georganiseerde misdadigersbende, het kunnen ook gewoon vrijwilligers zijn die hun werk doen. Ik ken mijn grenzen. Hoezo geen echte Roosendaalse?

DE BOSTELLA

TON KUNST

In verhalen over de grenzen van Roosendaal mag de Bostella, als attractie nét over de Belse grens, niet ontbreken. Google meldt dat de Bostella een dans is of een liedje van John Kraaykamp & Rijk de Gooijer of een liedje van de Sjonnies, maar toch ook het gekende café in Essen-Hoek “met pintjes aan democratische prijzen en verkoop van rookworsten tot pyama’s”, zoals ze op hun Facebookpagina adverteren. Het is een aanrader voor fietsers, die na een uurtje peddelen verpozing zoeken. Hoe daar te komen? Fiets vanuit Roosendaal langs de beek naar Nispen, volg achter Nispen de Nigtestraat tot over de spoorlijn. Ga dan bij de grenspaal door de zandweg naar de Hollandse Dreef (deze straat loopt gelijk met de grens; aan de ene kant Nederland en aan de andere kant België) en vervolgens linksaf tot in Essen-Hoek. De Bostella is vlakbij het

tuincentrum Moerkant. Het kan haast niet missen, want het is er altijd druk. 's Zomers zit het terras geregeld vol. 's Winters snort binnen de houtkachel en houdt de klanten en de op de biljart uitgestalde koopwaar warm. En inderdaad de prijzen van de drankjes zijn zeer billijk (momenteel geldt voor koffie, thee, frisdrank en bieren van allerlei merken de eenheidsprijs van € 1,30) en met de kwaliteit van de rookworst en andere handel is ook niks mis. Echt een mooi tochtje om de grenzen van Roosendaal te verkennen.

SCHOON IS MOOI

WILLY HAGENAARS

*Roosendaal, zo gaat het verhaal, waren eens vele rozen in een dal.
Historisch is dit misschien niet het geval.
Die rozen zie ik soms nog wel eens bloeien,
In het park Emile van Loon.*

*Het is daar altijd mooi en schoon.
Kan me dat toch niet meer boeien,
dan pak ik de fiets. Een tocht naar Essen, dan zie ik iets.
De witte paaltjes bij de grens, als kind zag ik de douane hier nog zitten.*

*Waren deze mannen trots op hun België?
Of zouden ze liever een groter land bezitten?
droomden ze van een eigen Vlaamse staat,
daar, waar nu een bord met sterren en Europa staat.*

*We gingen de grens over voor een ijsje van twintig frank, ze namen ook een gulden aan.
Ze zeiden awel merci,
dat was hun dank.
Ze spraken in mijn taal met een andere klank,
Bij hun betekent schoon; mooi*

*Er hing daar een portret van Koning Boudewijn
Nu zit ik er weer , en zoek verschoning bij koude wijn.
Terug weer via Nispen naar mijn geboortestad,
door het natuurgebied.*

*Ik zie een trein, bruggetjes en vogels in 't riet.
Straks wandel ik door mijn Roosendaal.
Het verwonderd me en maakt me trots en weemoedig allemaal.
Toch, de nieuwe markt is nu wel wat kaal.*

*Maak een nostalgische toer
Langs mijn school in de Vincentiusstraat,
de fietsenstalling waar ik in school,
Waar nu het bordje
“Norbertus” staat.
De parochies fuseren ook en nemen deze naam.
Ze moeten wel, minder kerkgangers, de kerk treft geen blaam.*

*ô Roosendaal, stad met geur van rozen, toch ben jij veranderd
Of is het mijn kijk op jou, de jaren gaan zo snel.
Het blijft mijn geboortegrond, die stad bij de grens, altijd mooi en schoon,
toch wel.*

MIJN KUNSTREIS LANGS DE GRENZEN VAN ROOSENDAAL EN DE WERELD

JACQUES VAN MEEL

Geboren op de grens van Roosendaal op een boerderij in het buurtschap De Nieuwenberg, maak ik als kind de ontwikkeling van het platteland en de stad mee. Het gevoel van “aarde”, gekoppeld aan oogst en vee heeft mijn leven erg beïnvloed. In mijn werk in de diverse sectoren van dans is dat aardse een grote rol blijven spelen. Een danser heeft direct contact met de grond, maar wil die ook verlaten. Het klassieke ballet is naar boven gericht, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de diverse vormen van Afrikaanse dans. In de hedendaagse vormen van Urban Dance reflecteert de danser op de fysieke ritmische mogelijkheden in relatie tot bijvoorbeeld de openbare ruimte. Voor mij is de verbinding

van de urbane omgeving met het platteland nog steeds een belangrijk uitgangspunt. Alhoewel in de gemeentelijke politiek het platteland en het stadse elkaar vaak bevechten bij uitbreidingen van de stad in het kader van woongebieden en industriële expansie, telt de gemeente Roosendaal prachtige buitengebieden. Jammer dat er een pi4Cin tegenr vl

de Roosendaalse samenleving. Cultuur en kunst moeten daarom ook verbindingen aangaan om het leefklimaat en om de energie van de stad en het platteland te verbeteren. De fysieke winkels, woonwijken, bedrijfsleven en horeca zijn onderdelen van het totaal van onze sociale culturele samenleving. Door deze lokale verbinding zijn we in staat om ons staande te houden in de globaliserende wereld. “Fantasie en werkelijkheid, samen een wij-cultuur zijn, leefbaarheid” zijn immers begrippen die kunst en cultuur ook in het hart meedragen. Kunst is niet elitair, maar een bron voor een goede samenleving. Stad, wijken, parken, platteland vormen een ketting waarin kunst en cultuur een goede verbinding zijn. De schouwburg, de bibliotheek, musea zijn geen geïsoleerde plekken in onze stad, maar bronnen die de gehele gemeente moeten voeden in het totale leefklimaat. Net zoals de cafés en restaurants, de diversiteit aan winkels en de inrichting van parken en pleinen essentieel zijn om de inwoners en

bezoekers een positieve energie te geven. Dit lokale gevoel is echter niet voldoende in onze hedendaagse wereld. Lokaal moet verbonden zijn met de grote wereld daarbuiten. We zijn immers zowel lokale bewoners als wereldburgers tegelijk. “Roosendaal op de kaart” is een open blik naar onze wereld, waarin plaatselijke grenzen relatief zijn. Dat Roosendaal veel te bieden heeft, hoeft niet bevochten te worden. Het is de vraag hoe we de communicatie hierbij gebruiken om het landschap de veelkleurigheid te geven. Kunst en cultuur in alle vormen van uiting zijn daarin de grote drijfveren. Laten we de stad verbinden, de terrassen, parken en het (openlucht)theater als speelplekken zien, alsmede de agrarische gebieden, waardoor we trots kunnen zijn op onze eigen multiculturele uitingen en daarin actief participeren. Roosendaal is grensstad, maar met onbegrensde verre dimensies. Daar wil je toch deel van uit maken?

RONDJE ROSENDAAL

MARION NABER.

*Het begin van dit verhaal
Verdwalen doet er geen
Je rijdt eigenlijk een rondje in Roosendaal
Begin en eindpunt vloeien ineen.*

*Verhuisd naar Brabant
Kende Roosendaal niet
Ging een keer kamperen in het Wouwse land
Veel ruimte en groen, weet niet wat je ziet.*

*Waar je ook vandaan komt
Roosendaal is niet groot, maar ook niet klein
Of je je nu wel of niet vermomd
Je zal nooit een Brabander zijn!*

*Kijkend met vreemde ogen, zag ik mooie huizen en parken volop
Fitnesscentra, sportvelden, parkeerruimte zat
Maar in het centrum gaan winkels over de kop
Het Culturele werd minder, hoe erg is dat!*

*Roosendaal, bekend om zijn culturele uitspattingen
Overdag en s 'avonds in de schouwburg De Kring
Veel bewoners die er op af gingen
Ja, dat is mijn ding.*

*Nog steeds houden ze het hoofd boven water
De Cuma, Roosendaals Treffen, vele Koren
Maar hoe zal het zijn, een jaartje later
Leven die verenigingen nog naar behoren?*

*Fondsen worden aangeboord
Men houdt nog even stand
De Gemeente heeft hun financiële vraag wel gehoord
Maar wijst het sinds kort van de hand.*

*Vele huizen staan er leeg
Het Centrum voor de Kunsten moest eigenlijk sluiten, vandaag de dag
Dat is wat ik te zien kreeg
Inwoners van Roosendaal, ga het zelf doen onder eigen vlag!*

*Fietsen en wandelen in deze toch leuke stad
Natuur en mooie voorstellingen zien en horen
Samen doen en samen zijn, voelt als een warm bad
Dat is mij blijven bekoren.*

*Brabanders vrolijk en spontaan
Hun eigen vrienden, hun eigen kring
Als nieuwkomer wilde ik er voor gaan
Echter vele malen bot ving.*

*In elke provincie hebben mensen hun eigen gebruiken
Het is niet altijd wat het lijkt
Wanneer ik plotseling op kom duiken
En mijn leven zich toch nog verrijkt!*

*Een gezellig café en lekker eten
Het is er gelukkig allemaal
Lunchen met je vriendin, of een keertje daten
Na vijf jaar heb ik het naar mijn zin in Roosendaal!*

*Genieten in het Rucphense bos
Dorpjes verkennen in de buurt
De mooie kerk in Oudenbosch
Kerstoptredens en Sinterklaas, die een paard heeft gehoord.*

*Het Franciscus ziekenhuis gefuseerd
Ervaring heb ik reeds opgedaan
Gelukkig is voor mij het getij gekeerd
Het blijft een plek, om maar niet naar toe te hoeven gaan.*

*Zo vlakbij de Belgische grens
Daar ligt één straat tussen twee landen
Hoe verzin je dat als mens
Al lopend tussen de panden.*

ROOSENDAAL

SUZANNE VAN GENK

Er moest een kamer gevonden worden voor mij, liefst zo snel mogelijk. Het zou Breda, Bergen op Zoom, of Roosendaal worden. En juist in de stad waar ik nog nooit was geweest, kwam een kamer vrij. Ik vond het wel spannend, een nieuw leven beginnen in een voor mij totaal onbekende stad. Ik kende er niemand, wist ook nog niet wat ik hier zou gaan doen, maar toch waagde ik de sprong in het diepe. Ik zou wel zien waar ik terecht zou komen en of Roosendaal ook 'mijn stad' zou kunnen worden. Ik kwam in december 1995 te wonen in de wijk Langdonk. Mijn huisgenoot P. werd (en is nog steeds) mijn beste vriendin. Al snel vond ik werk bij een wasserij en leerde ik het drukke verenigingsleven van Roosendaal kennen. Toneelspelen bij Passe-Vite, djembé bij Rondomtrom, hardlopen bij Thor, een blauwe maandag volleybal en badminton,

in het bestuur van het ANGO en nog steeds zeer enthousiast aan het schrijven bij de Schrijftafel. Mijn leven ontplooidde zich in deze stad. Ik kreeg mijn werk, hobby's en vrienden hier en maakte van alles mee. Leuke dingen zoals de optredens met mijn verenigingen, ontmoetingen met opmerkelijke mensen, mijn werk bij de Kringloper, en nu mijn vrijwilligerswerk bij Sterrebos. Maar ook de minder leuke dingen tekenen mijn leven hier in Roosendaal zoals mijn ongeluk met mijn fiets, het rijden in een scootmobiel als jonge vrouw, en het overlijden van bijzondere mensen uit mijn omgeving. Ook al ben ik import (ik kom uit Made), nu woon ik ondertussen 18,5 jaar in Roosendaal en voel ik me hier prima thuis. Ik krijg steeds meer een band met mijn omgeving. De bijzondere plekken in Roosendaal, de bekende straten waar ik vaak doorheen rijd, de bibliotheek waar ik regelmatig kom. En natuurlijk mijn vrienden en kennissen om mij heen. Dat maakt dat ik mij steeds meer een Roosendaler ga voelen.

EEN CULTUREEL UTOPIA

SJOERD VAN DER VEEN

Daar, waar weidse vergezichten moesten zijn, daar stuit je ook in Roosendaal hoe langer hoe meer op een, schijnbaar ondoordringbare, grens. Dit beloofde land, ons reeds geschetst door de sociaaldemocratische wethouders van weleer (Floor Wibaut, Monne de Miranda), is ontstaan doordat we niet meer van de vroege ochtend tot de late avond moeten zwoegen voor onze eerste levensbehoeften: voedsel, kleding en huisvesting. Industrialisatie en automatisering hebben er voor gezorgd, dat al het nodige in een fractie van de tijd die er vroeger voor nodig was, gemaakt kan worden. Een land, cultureel overvloeiend van melk en honing, ligt binnen bereik, als alleen die ultieme grensbarrière ter zijde geschoven wordt. Het zicht er op wordt nog net niet belemmerd door de voor velen fatale wolk fijnstof. Deze grens, zeker een niet-natuurlijke,

een door de mens geschapen barrière, kan ook weer door mensen verwijderd worden. Als we willen kunnen we veel meer ruimte maken op school voor cultuur. Kunnen we de jeugd liefde bijbrengen voor toneel, goede muziek en literatuur. We moeten vooral niet zeuren dat jongens en meisjes in het beroepsonderwijs daar niet ontvankelijk voor zijn. Geklets! Als we willen kunnen we in elke wijk, in ieder dorp ook, een behoorlijke bibliotheek hebben met een actief beleid om het lezen van het goede boek te bevorderen. Als we willen kunnen we ook een scala van activiteiten ontplooiën om een voortdurende scholing voor volwassenen mogelijk te maken, bijvoorbeeld in samenwerking met de bibliotheek. Aantrekkelijke cursussen over letterkunde, toneel, muziek, maar ook filosofie, religie(s), astronomie, politiek, economie en al die andere dingen die zo'n belangrijke rol behoren te spelen in ons leven en die het ook aangenaam maken. Voor mensen die niet meer onderuit voor de TV hangen, maar actief hun maatschappij vorm willen geven.

Het vereiste visum, vooral en in het bijzonder voor de gewone man, om dit Utopia te betreden wordt mogelijk door het instellen van een progressief belastingstelsel en het tegengaan van verspilling in de ruimste zin des woords. De belasting zorgt er daarbij voor dat inkomens de halve Balkenendenorm niet overschrijden; de verspilling wordt aangepakt door de aanschaf van belachelijke luxeartikelen, die als enige functie hebben de idemdito's van de burens te overtreffen, een halt toe te roepen – een auto hoeft niet meer dan 50 mille te kosten, een vakantiewoning of voetballer moet toch kunnen voor de helft hiervan. Moet een huis echt zo veel kosten? De Kringloper functioneert ook zonder allerlei zo goed als nieuwe spullen. Het zoeken van mogelijkheden in de Roosendaalse begroting nu, om dit ideaal (voor een deel) dichterbij te brengen, in een tijd dat de wensdroom van Thomas Morus nog niet verwezenlijkt is, ja, dat is toch voor de nieuwe sociaaldemocratische fractie een majeure uitdaging. Een zoektocht hopelijk ook met uw hulp, lezer!

ROZENDAL

L.OZTEKIN-REIS

*Er is stil verdriet achter je gesloten deuren
strakke gezichten kijken rond...
Je straten lijken op een vuilnisbelt
door de klodders slijm gaan we over onze nek
Wat een schande zou u denken
wat een nederlaag...
'n Rozendal verdient beter
en is veel meer waard.*

ALTIJD ZON

LUC GODERIE

‘Land van de ondergaande zon. Dat is Nederland! De zon, of beter het ontbreken eraan, is hét gespreksthemata in dit land. Nederlanders kijken, voelen en gedragen zich als hun kleurloze klimaat, waar de zon meestal onzichtbaar blijft; hun karakter en cultuur zijn getekend en getergd door een strijd van de elementen. Wie het zonder-zon-land binnenrijdt dient zich dat te bedenken.’ De Duitse kunstenaar Ulay vindt dit gebrek aan zon voldoende reden om een permanente zon te plaatsen over de vierbaansweg nabij Nispen; bijna op de Belgisch-Nederlandse grens. Hoewel Ulay zijn zon geenszins ziet als grenspoort tussen de beide landen, is hij er zich van bewust dat ze zeker als een markeringspunt tussen beide landen beleefd kan worden. De wil om een zon te plaatsen over deze vierbaansweg is geen heilig moeten van Ulay zelf maar

hij is gevraagd door de Kunststichting 3w= uit Roosendaal. 3w is geen onbekende naam in het Roosendaalse, het is de naam van een horecagelegenheid in de Molenstraat. Wyo Hopstaken vormt in 1985 de huisjes van de zusters Breugelmanns om tot De Drie Weesgroeitjes. Om te benadrukken dat het etablissement cultuur hoog in het vaandel heeft, richt hij samen met een aantal BN-journalisten, kunstenaars en kunstliefhebbers de kunststichting op. In het cultuurlokaal houdt de stichting eind jaren tachtig diverse debatbijeekkomsten over kunst en cultuur in West-Brabant en Roosendaal in het bijzonder. Uit die gesprekken komen naast een aantal stevige conclusies ook het project 3w=B² te voorschijn. Het project heeft als doel de grens van West-Brabant te markeren voor de passanten van en naar België en Zeeland. Die gebiedsmarkering zal gaan bestaan uit een negental enorme kunstwerken, waarbij de ideevorming, acceptatie en realisatie gebeurt in nauwe samenwerking met de plaatselijk bevolking. De kunstwerken

zullen worden geplaatst op ver van elkaar verspreide lokaties, die samenkomsten van wegen en waterwegen zijn, waarlangs men West-Brabant binnenkomt. Een van die lokaties is de vierbaansweg naar Essen, nabij Nispen. Na een omvangrijke selectieprocedure wordt de Duitse kunstenaar Ulay gevraagd een voorstel te doen voor deze lokatie.

Hoe prachtig moet het zijn geweest als de ondergaande zon (uit België) of anderzijds opkomende zon (naar België) was gerealiseerd en bijna op de grens van België en Nederland had gestaan als de markeringspunt van West-Brabant en met name van Roosendaal. Elke reiziger komend uit België of op weg er naar toe had de gedachte meegenomen dat de zon in Roosendaal altijd aanwezig is. De kunststichting is eind jaren negentig gestopt als promotor van de kunst in West-Brabant en dus ook met het project $3W=B^2$. Ondanks een tomeloze inzet en gedrevenheid is het de stichting niet gelukt de kunstwerken te realiseren. Als de laatste van deze club is ondergetekende nog actief in de kunst/ en

cultuurbeleving van Roosendaal. De andere leden van de stichting zijn naar andere oorden getrokken om daar met de kunsten bezig te zijn of zijn helaas niet meer onder ons. Dat is jammer, want na het verdwijnen van de kunststichting is er nimmer meer een dergelijk conceptueel idee ter tafel gekomen, dat belangeloos kunst en cultuur wil inzetten om Roosendaal op de kaart te zetten. Opvallend is overigens het gegeven dat vrijwel op hetzelfde moment dat Ulay zijn plannen presenteert, de gemeente Roosendaal een voorstel aanneemt om geluidswallen te plaatsen langs de stad doorklievende rijksweg. Deze geluidschermen zijn al een jaar of twintig het beeld dat de vele automobilisten als markeringspunt van Roosendaal krijgen. Letterlijk en figuurlijk de stad achter de muren. Dat geeft een totaal ander gevoel mee aan de voorbijgangers dan een prachtige Roosendaalse zon. Het wordt tijd dat ook hier de muur valt.

BEZUINIGING KOMT VRIJWEL ALTIJD VOOR BEZINNING

JAAP PLEIJ

De burgers van Roosendaal zijn door het oog van de naald gekropen. Naast het WK Voetbal hadden ze in 2018 een peperduur lokaal feestje voor hun kiezen gekregen, als het aan de burgemeester had gelegen. De burgemeester is gelukkig al lang geen baas van de stad meer. Daardoor kon het gezond verstand zegevieren. Het heeft maar een haartje gescheeld of het heuglijke feit dat Roosendaal in 2009 tweehonderd jaar stadsrechten kon vieren, was bijna geruisloos aan het Stadskantoor voorbij gegaan. Het bliksembezoekje dat koning Lodewijk Napoleon op 2 mei 1809 aan het boerendorpje Roosendaal had afgelegd en daarbij in de strijd tegen zijn machtige broer, de keizer Bonaparte, kwistig met allerlei gunsten strooide, was net op tijd afgestoft in het gemeentearchief om de bovenlaag van Roosendaal tot activiteit te manen.

Dat overkomt ons geen tweede keer, redeneerde de wakkere burgervader, altijd bereid om zijn stad op te stoten in de vaart der volkeren. Toen de archiefstukken met betrekking tot 1809 eenmaal open en bloot op de B&W-kamer in het Stadskantoor lagen, viel het oog van de burgemeester en passant op een wel heel oud document waarop de woorden ‘in loco dicto Rosendale’ gekrabbeld stonden. Snel zochten de ogen van de burgemeester naar het bijbehorende jaartal. Zijn kijkers kregen Sven Kockelmannachtige proporties toen duidelijk werd dat deze woordjes in het jaar 1268 waren opgetekend. De hersenkwab van de burgemeester sloeg aan het rekenen. 2014 minus 1268 is 746. Tel daar vier jaartjes bij op en je komt uit bij het wel heel bijzondere jubileumgetal 2018. ‘Dat is te overzien. Dan ben ik net aan mijn tweede termijn begonnen en dan mag er wel eens iets gebeuren om mijn burgemeesterschap extra glans te geven. Dat wandelingetje van Willem-Alexander en Maxima was achteraf met ruim honderdvijftigduizend euro wel heel erg duur betaald. Dat wordt me nu nog nagedragen’, zo kregen zijn revanchegegedachten

vorm. In het brein van de burgemeester werd op dat moment een historische beslissing genomen. ‘We gaan in 2018 groots vieren dat Roosendaal 750 jaar bestaat’, riep hij in de richting van de geheel overrompelde gemeentesecretaris. Alle volle agenda’s ten spijt, de volgende ochtend zat de burgemeester met zijn wethouders rond de tafel om de viering vorm te geven. ‘Kom op, heren, gooi eens wat op tafel’, zei hij geïrriteerd toen hij merkte dat zijn enthousiaste verhaal nauwelijks reacties losmaakte. De heren keken de eerste onder de gelijken met droge ogen aan. Hun onderlinge politieke achtergrond ten spijt, waren ze het over een ding roerend eens. Een feestje was wel het laatste waar ze behoefte aan hadden. Roosendaal kampte nog volop met de financiële naweeën van de gestrande cockpit van bouwkundige Riek Bakker die het centrum van Roosendaal met onhaalbare plannen te lijf had willen gaan. De wethouder van de Republikeinse Rechtvaardigheids Partij, al lang op zoek naar een aanleiding om het bedorven koninklijke appeltje met de burgemeester te schillen, schraapte zijn keel en trok een ernstig gezicht. ‘Mijn beste

Leeft in **Roosendaal!
met elkaar, voor elkaar**

PvdA

